

SMR:s instruktioner för bidrag till praktikantinsatser

Sida är huvudansvarig för praktikantverksamheten men har överlåtit handläggningen av ramorganisationernas och näringslivsorganisationernas ansökningar till Universitets och Högskolerådet (UHR), Internationella avdelningen. SMR ansvarar för kontakten med dem.

SMR:s målsättning med praktikantprogrammet

SMR:s målsättning med praktikantprogrammet är att det stärker det svenska utvecklingssamarbete som SMR och dess medlemsorganisationer är en del av. Målsättningen har vi delat upp i fyra delmål:

1. Ökad kunskap om och ett ökat personligt engagemang för globala utvecklingsfrågor, internationellt utvecklingssamarbete och Agenda 2030 hos praktikanterna.
2. Ökad kunskap om och ett ökat engagemang för globala utvecklingsfrågor, internationellt utvecklingssamarbete och Agenda 2030 inom medlemsorganisationernas målgrupper (*kopplat till informations- och efterarbete*).
3. Bidra till ökad kapacitet hos praktikantmottagande organisation att uppnå målsättningar som relaterar till Agenda 2030 för hållbar utveckling.
4. Bidra till ökad kapacitet hos praktikantmottagande samarbetsorganisation att uppnå målsättningar i verksamheten som relaterar till partnerskapet med svensk medlemsorganisation.

SMR:s roll som vidareförmedlande organisation

SMR:s roll som vidareförmedlande organisation är att samordna arbetet gentemot de sändande organisationerna. SMR ska då:

- säkerställa att sändande medlemsorganisationer följer praktikantprogrammets ramar
- ansvara för ansöknings-, bedömnings-, urvals-, tilldelnings-, rapporterings- och återbetalningsprocesser gentemot sändande medlemsorganisationer
- ge individuellt projektstöd till sändande medlemsorganisationer

- på ett transparent sätt vidarebefordra aktuell information från Universitets- och högskolerådet
- genomföra kvalitetskontroller och uppföljning i Sverige och utomlands (vid behov)
- göra analyser och utveckla praktikantverksamheten för att nå högre måluppfyllelse inom programmet.

Ansökan och bedömning

Bidrag kan sökas både för enskilda placeringar och för större program.

SMR kan behöva rangordna inkomna ansökningar om antalet beviljade schabloner är lägre än vad som söks. I det arbetet kommer vi särskilt bedöma hur organisationen i ansökan beskriver:

- samarbetsorganisationens kapacitet att ta emot praktikanter och bistå med handledare
- praktikantens möjlighet att få en bred bild av utvecklingsamarbete (ex. studiebesök hos andra organisationer, se andra delar av samarbetsorganisationens arbete)
- hur placeringen och organisationens verksamhet sker utifrån ett rättighetsbaserat arbete
- att samarbetet mellan de deltagande organisationerna är djupare än praktiksamarbetet
- att svensk organisation har ett väl planerat uppföljningsarbete för att kunna ta tillvara praktikantens erfarenheter och engagemang i organisationen efter hemkomst
- I vilken utsträckning som planerad verksamhet förväntas bidra med strategier och metoder som stöder Agenda 2030 för hållbar utveckling.

Ansökan och rapportering

Ansökan ska vara SMR tillhanda senast 31 maj. Ansökan skall göras enligt SMR:s mall. Mottagande organisation skriver ett "Letter of Intent" som bifogas ansökan. Dokumentet skall vara: daterat, ange vilket projekt som samarbetet avser, ange den tid som praktikanterna kommer att vara hos den mottagande organisationen, ange hur många praktikanter som den mottagande organisationen kommer att ta emot, innehålla en kortare beskrivning av syftet med praktiken samt en arbetsbeskrivning, vara undertecknat av firmatecknare eller behörig företrädare för den mottagande organisationen.

Delrapport för pågående insatser ska vara SMR tillhanda senast 1 oktober. Den ska innehålla uppgifter om alla placeringar (land och organisation) både avslutade, pågående och ej påbörjade men som beräknas starta. Även motivering

till ev. outnyttjade platser ska ingå. Delrapportering görs enligt SMR:s mall för delrapportering. Till delrapporten bifogas projektplan för varje placering, (se vidare rubriken ”Projektplan inför praktiken” nedan).

Slutrapport skall vara SMR tillhanda senast 31 augusti året efter att avtal slutits. Slutrapporten ska omfatta både en resultatorienterad rapport och en finansiell rapport. Slutrapporten ska analysera uppnådda resultat i förhållande till förväntade resultat för programmet och aspektera på lärande. Den ska innehålla en redogörelse för genomförda åtgärder för att hantera risker. Slutrapporten görs enligt SMR:s mall för slutrapportering av praktikantprogrammet. Den finansiella rapporten ska redovisa hur projektet använt bidraget i relation till beviljad budget, enligt dokumentet *Instruktion för finansiell rapportering*. Lämnade uppgifter ska ha tillräckliga underlag.

Praktik

Praktiken ska pågå under minst fem månader. Minst 16 veckor ska vara i ett låg- eller medelinkomstland och minst 4 veckors praktik ska genomföras i Sverige.

Praktikplatserna skall ha en tydlig koppling till utvecklingssamarbete och aktuella verksamhetsområden som stöds med bidrag från SMR eller andra givare.

Praktikuppgifterna hos den organisation som tar emot praktikanten ska vara till nytta för samtliga parter och ligga i linje med ordinarie verksamhet.

Praktikantplaceringarna får enbart ske i länder som finns med på DAC-listan (de länder som OECD:s biståndskommitté, DAC, definierar som utvecklingsländer).

Rekrytering av praktikanter

Sändande medlemsorganisation är själva ansvariga för rekryteringen av lämpliga praktikanter.

Då syftet med programmet är att bredda den svenska resursbasen är urvalet av praktikanter av stor vikt. Resursbasen bör bestå av människor med olika kompetenser och med olika bakgrunder och detta ska ni beakta i urvalet av ansökningar om en praktikplats.

Den sändande organisationen, ska upprätta rutiner för urvalet av praktikanter. Sändande organisation skall utifrån anslaget verka för att nå olika målgrupper med information om praktik samt möjliga praktikantplaceringar.

Urvalsprocessen ska utföras på ett rättvist och transparent sätt och göras tillgänglig för alla parter som är involverade. Urvalsprocessen ska också vara fri från diskriminering. Urvalsprocessen ska även ske gemensamt med den samarbetsorganisation som tar emot praktikanten.

Villkor för att få en praktikplats

För att en praktikant ska få en praktikplats genom praktikantprogrammet ska hen:

- Inte tidigare ha deltagit i SMR:s praktikantprogram (eller andra UHR finansierade praktikantprogram via annan organisation).
- Fylla minst 20 år eller högst 30 år det år som praktikanten påbörjar sin praktikperiod.
- Endast beviljas en praktikplats under förutsättning att praktikanten är svensk medborgare eller har permanent uppehållstillstånd i Sverige. Nordiska medborgare ska ha varit folkbokförda i Sverige under minst ett år vid tidpunkten för avresan.
- Inte vara eller tidigare ha varit anställd av den projektägande eller sändande organisationen. Undantag kan göras för kortare visstidsanställningar om en förfrågan ställs till SMR.

Sändande organisation ansvarar för att

- ingen deltagaravgift eller andra utgifter med direkt koppling till praktikantplaceringen tas ut av praktikanter för att delta i programmet
- anordna praktikplats med placering under minst 20 veckor varav minst 16 veckor hos den mottagande organisationen och minst 4 veckor i Sverige.
- varje utsänd praktikant har en kontaktperson hos den sändande organisationen som också ansvarar för att ge praktikanten ledning och stöd under hela praktikperioden
- den mottagande organisationen har kapacitet att ta emot en praktikant
- varje utsänd praktikant har en handledare hos den mottagande organisationen
- praktikanten inte ersätter ordinarie eller lokal personal
- lärandet är fokus under praktikperioden
- intyg utfärdas till praktikanten efter avslutad praktikperiod

Projektplan inför praktiken

Inför varje placering ska den sändande organisationen upprätta en projektplan i samråd med den mottagande organisationen. Planen ska innehålla:

- beskrivning av syfte och arbetsuppgifter
- intyg om att praktikanttjänstgöringen gäller för minst 16 veckor hos mottagande organisation
- presentation av samarbetsorganisationen i mottagarlandet som styrker att den har resurser att ta emot och handleda praktikanten

- plan för förberedelse, handledning och uppföljning samt en grundläggande handlingsplan för risk- och krishantering

Sändande organisation ska även se till att praktikanter som beviljats praktikplats blir informerade om och har accepterat de villkor och skyldigheter som ingår i överenskommelsen mellan sändande och mottagande organisation innan praktiken påbörjas. Det kan med fördel förtydligas i en separat överenskommelse mellan sändande och mottagande organisation samt praktikant.

Förberedelser

När urvalet av praktikanter har gjorts ska praktikanten gå en förberedelsekurs hos den sändande organisationen. Det är viktigt att varje enskild organisation noga förbereder sina praktikanter utifrån de förhållanden som gäller för respektive kontext.

Förberedelsekursen bör innehålla introduktion till:

- utvecklingssamarbete
- den sändande och mottagande organisationen liksom presentation av handledare
- planerade arbetsuppgifter under praktikantplaceringen
- kulturmöten
- personlig hälsa och säkerhet
- dokumentationsarbete
- hur praktikantplaceringen ska följas upp, utvärderas och utvärderas.
- förslag på efterarbete och informationsuppdrag

Sida Partnership Forum kan erbjuda kostnadsfria förberedelsekurser och återträffar för praktikanterna och nätverksträffar för handledare. Dessa är ett komplement till den sändande organisationens interna utbildning.

Säkerhet

Den sändande organisationen ska säkerställa att projektdeltagare vid utlandsresor är informerade om utrikesdepartementets reseinformation, och vid behov rådgör med berörd utlandsmyndighet inför och under utlandsresan. Sändande organisation säkerställer att alla projektdeltagare som deltar i utbyten är försäkrade.

Efterarbete

Efter att praktiken hos den mottagande organisationen är avslutad återstår efterarbete hos den sändande organisationen. De kunskaper och erfarenheter praktikanten fått ska spridas och kopplas till aktörer i Sverige som kan ha nytta av dessa ur ett utvecklingssamarbetesperspektiv.